

Kalba, kurios neištrėmė: Jungtinės Karalystės lietuviai paminėjo 85-ąsias trėmimų metines

Birželio 6-7 dienomis Jungtinėje Karalystėje skambėjo lietuviškas žodis, tremtinių istorijos ir gyva atmintis. Minint 85-ąsias Lietuvos gyventojų trėmimų metines, Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės Švietimo taryba surengė pilietinės atminties projektą „Kalba, kurios neištrėmė“, subūrusį šimtus lietuvių iš įvairių šalies regionų, rašoma bendruomenės pranešime žiniasklaidai.

Renginio organizatorių nuotr.

Dvi dienas Dartforde ir Piterbore vykę renginiai tapo jautriu priminimu, kad net ir po dešimtmečių tremties istorijos tebėra gyvos žmonių atmintyje, šeimų pasakojimuose ir lietuviškoje bendrystėje. Pagrindiniu minėjimo akcentu tapo trys Vilniaus teatro „Lėlė“ spektaklio „Mergaitė su šautuvu“ pasirodymai, kuriuos stebėjo ne tik bendruomenės nariai, bet ir Jungtinės Karalystės lituanistinių mokyklų mokiniai.

Tarp žiūrovų buvo „Lithuanian Academy“, Londono debatų klubo, Etnokultūros ir dramos mokyklos „Bitė“, lituanistinės mokyklos „Lututė“ bei Piterboro lituanistinės mokyklos „Gintarėlis“ mokiniai ir jų šeimos. Pasak organizatorių, jauniausieji renginio dalyviai tapo gyvu įrodymu, kad istorinė atmintis nėra vien praeities tema – ji perduodama iš kartos į kartą ir tampa svarbia pilietiškumo ugdymo dalimi.

Renginių ciklo atidaryme viena jautriausių akimirų tapo Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkės Alvijos Černiauskaitės perskaitytas poetės Sandros Avižienytės eilėraštis „Kadagių uogos“. Jo žodžiai apie išsiskyrimą, tremtį, kartų ryšį ir šaknų išsaugojimą ypač stipriai palietė susirinkusiuosius – žmones, kurie, gyvendami svetur, kasdien puoselėja lietuvių kalbą, kultūrą ir tapatybę savo šeimose.

Spektaklis „Mergaitė su šautuvu“ pasakoja apie mergaitę, kuriai teko per anksti suaugti. Apie netektį, pasirinkimus, išgyvenimą ir laisvės kainą. Tačiau žiūrovai greitai supranta, kad tai ne vienos mergaitės istorija. Tai daugelio Lietuvos šeimų istorija – pasakojimas apie žmones, kurių gyvenimus negrįžtamai pakeitė tremtis, bet jų dvasios nepalaužė nei atšiauriausios sąlygos, nei priverstinis atskyrimas nuo tėvynės.

Po spektaklių dalyviai buvo kviečiami ne tik klausytis istorijų, bet ir jas patirti. Specialiai parengtose edukacinėse stotelėse buvo galima simboliškai „keliauti“ tremties traukiniu, susipažinti su tremtinių kasdienybe, paragauti maisto, koku jie gyveno, ir pabandyti suprasti, ką reiškė dalintis menku daviniu bei išsaugoti žmogiškąjį orumą nežinomybės akivaizdoje.

„Šis savaitgalis dar kartą priminė, kad kalba, kurios nepajėgė išstremti okupantai, šiandien gyvena mūsų vaikų lūpose. Nuoširdžiai dėkoju visiems žiūrovams už pilietiškumą, jautrumą ir pagarbą mūsų istorijai. Ypatingą padėką noriu skirti tėvams, mokytojams ir bendruomenių lyderiams, kurie kasdien ugdo jaunąją kartą meilės Lietuvai, lietuvių kalbai ir istorinei atminčiai dvasia. Matydami tiek daug vaikų ir jaunimo šiuose renginiuose suprantame, kad mūsų istorija nebus pamiršta“, – kalbėjo JK lietuvių bendruomenės pirmininkė A. Černiauskaitė.

Vilniaus teatro „Lėlė“ vadovas ir spektaklio režisierius Paulius Tamolė pabrėžė, kad tokie susitikimai su lietuviais užsienyje leidžia dar kartą įsitikinti kultūros svarba išsaugant tautinę tapatybę.

„Labai džiugu, kad lietuviškas žodis, mūsų istorijos ir kolektyvinė atmintis gali keliauti po pasaulį bei pasiekti tautiečius, gyvenančius svetur. Šios gastrolės dar kartą priminė, kokia svarbi yra kultūra, padedanti išlaikyti ryšį su savo šaknimis ir tapatybe.

Ypač jautru buvo stebėti pasikeitusį bendravimą su Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomene po spektaklio – žmonės tapo tylėsniai, labiau susimąstę, paskendę savo mintyse ir prisiminimuose. Atrodė, kad spektaklis pažadino asmenines istorijas, prisiminimus apie Lietuvą ir leido bent trumpam sustoti kasdienio

skubėjimo kūryje. Tokios akimirkos dar kartą patvirtina, kad teatras gali tapti ne tik meniniu įvykiu, bet ir svarbia bendrystės bei atminties erdve“, – teigė P. Tamolė.

Anot A. Černiauskaitės, šiandien, kai lietuviai gyvena įvairiausiuose pasaulio kraštuose, istorinės atminties išsaugojimas tampa ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio lietuvių bendruomenės atsakomybe.

„Todėl šis trėmimų minėjimas Jungtinėje Karalystėje buvo daugiau nei kultūrinis renginys. Tai buvo gyva pilietiškumo, istorijos ir bendrystės pamoka, primenanti, kad lietuvių kalba, kultūra ir tautinė tapatybė gali išlikti gyvos nepriklausomai nuo geografinio atstumo. Mūsų pareiga – perduoti šią atmintį jaunajai kartai“, – sakė bendruomenės pirmininkė.

Projektą „Kalba, kurios neištrėmė“ organizavo Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės Švietimo taryba. Projektas skirtas 85-osioms Lietuvos gyventojų trėmimų metinėms paminėti ir yra dalinai finansuojamas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos.

Taip pat skaityk